

Megjelenik hetenkint háromszor u. m.
kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre	12 frt. o. 6.
Félévre	6 " " "
Évnyegyedre	3 " " "
Egy órára	1 " " "

Szerkesztői szállás:

belső szénutca 131. szám.

Kiadó hivatal:

Középutca Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KOZGAZDASZATI LAP.

Hirdetési díj:

öt. hasábos garmond sorért 1-szor 7 kr.
2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. minden hirdetés
után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22.)
Haasenstein és Voglernél (Wollzeile 9. szám.)
Pesten: Zeisler M. (Király utca 60. szám.)

Nyiltéri cikkek

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett
a szerkesztőséghez címzendők.
Előzetes s hirdetés a kiadó-hivatalnál
kezeltetik.

Előfizetési felhívás

a

„K. KÖZLÖNY“

1869-iki folyamára.

Egy évre	12 forint o. ért.
Félévre	6 " " "
Évnyegyedre	3 " " "
Egy órára	1 " " "

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Kolozsvár, febr. 1. 1869.

Miután a balközép és szélsőbal közt a fusio megtörtént, — miután a képviselőválasztásokra egyesült ellenzék mindent el fog követni arra, hogy ha lehet a Deák-pártot megsemmisítse, vagy legalább sorait meggyérítse, s miután az ellenzék tevékeny kortese Pestről — hihetően kellő utasításokkal ellátva — leérkezett, készen lehetünk reá, hogy a képviselőválasztási mozgalmak itt, a Királyhágón innen is, már pár nap alatt élénkbekké fognak válni.

A pártok élénk mozgalma érdekeltségre mutat, s nemcsak nem káros, sőt hasznos, ha a pártok kortes-vezérei által a nép szándékkal tényleg nem vezetettik, s ennek következtében nem merőben öntudatlanul járulnak a választók a szavazó vederhez.

Ennélfogva bár tudom, miszerint okvetlenül az ismétlés bűnébe esem, tudom azt is, hogy darázs-fészekbe nyulok, midőn a pártok törekvéseit újból constatálni igyekszem, s még némely kortes-fogásokra figyelmemet a lapok olvasóit; de tesszem ezt mégis, mert a baloldal részéről naponta követett eljárással szemben ezt kötelességnek tartom.

És tesszem ezt főleg azért, mert, a mint sejttem, az ellenzék a Királyhágón túl netalán történhet veszteségeit, a Királyhágón innen szeretné kipótolni, s e párt királyhágónnemi főkortese, emissariususa, a korteskedés oly nemeit kezdi ide átlátnálni, melyek a Királyhágón túlról is kiirtandók lennének.

A választók iránt legelső kötelességünk az őszinteség. Mondjuk el célunkat előttök minden utógondolat nélkül, s azután várjuk el egyedül jogosult ítéletüket.

A Deák-párt programja világos, le volt annak alapja téve már a Deák Ferencz hísvéti cikkében. A nemzet nagy többsége teljes öntudattal elfogadta azt, s ennek következtében oly képviselőket választott az 1865/8-dik országgyűlésre, kik megalkották az 1867-dik XII. t. cikket.

E t. cikket ismeri a hazában minden gondolkodni tudó honfi és Európa megnyugvással üdvözölte az osztrák-magyar birodalomnak ez alapokon történt alakulását, mint a megingatott európai béke és egyensúly újabb zálogát.

A Deák-párt programja, a mellett, hogy világos, a kivitelben sem változott semmit. E párt az 1869-diki országgyűlésen is az 1867-dik XII-dik t. cikket alapját akarja fenntartani a közjogi kérdésekben. — E párt tiszteletben kívánja tartani a Lajthán innen és túl fekvő országok, mint egymástól független országok között, a pragmatica sanctio alapján önkéntesen kötött szerződést. Nagy súlyt fektet a király és Magyarország népe közt helyreállított őszinte bizalom fenntartására és gyarapítására, mely már oly üdvös gyümölcsöket termelt.

Nagy súlyt fektettek részéről a kül-és belbék fenntartására is, mert ebben látom hazánknak alkotmányos szabadsága, függetlensége és területi épsége legfőbb biztosítékát. Ugyszintén meg lehetünk győződve mindnyáján arról is, miszerint az 1867-ik XII. t. cikket által magának visszaadott nemzet csak úgy foglalhat el az európai civilisált nemzetek sorában tekintélyes helyet, csak úgy biztosíthatja jövődjét, ha anyagi és szellemi emelkedése által fennmaradása európai szükségességgé válik.

Mit állít szembe már most ezzel az

egyesült ellenzék. Talán a régi szélsőbal programját? Hiszen ez a legrövidebb idő alatt forradalomra vezetne, s maga a balközép is határozottan kárhoztatta e programot. Vagy talán a régi balközép programjával lép fel a sorakozott ellenzék? De hol van e program? Pár ellenvélemény s egy sereg negatio még nem életképes program. A negatio terén legfennebb az 1848 előtti sérelmi, vagy a passivitas, vagy a mi még rosszabb: újabb kísérletek terére jutunk.

Kinek volna kedve ily visszaesésre? Bizonyára senkinek, ki a békés haladás embere. Különösen a kísérletekre nézve ijesztő példaként álltak előttünk a Bach és Schmerling egymást érő provisoriumai, melyek az általok tervezett ösbirodaimat Solferinohoz, Königsgrätzhez s az államadóságok tömkelegébe juttatták.

Ki merne jót állani, nem vezetnék-e az ellenzék kísérletei hazánkat, nemzetünket egy oly rázkódás örvényébe, mely a legnagyobb hihetőséggel a szent István koronája területének eldarabolását eredményezhetné.

Vagy talán ama híres geszti pronunciamentót fogja az egyesült ellenzék programkép felállítani? Hiszen az is inkább hasonlít egy forradalmi kiáltványhoz, mint egy békés átalakulási programhoz.

Vagy talán a fusio következtében egy életre való ellenzéki program jött létre s ennek akar pártot csinálni az egyesült ellenzéki párt? Ebből sincs semmi, mert ama híres fusionális gyűlésben programról szó sem volt s csak a képviselőválasztásokra való korteskedésekre egyesült a szélsőbal s a balközép.

E pontokban véltem őszpontosíthatni a pártok álláspontját, törekvéseit, s most már itéljen az olvasó- és választó-közönség.

Igéretem szerint szólanom kellene még részletesen a baloldal részéről már is elkezdett korteskedés eszközeiről, de egyelőre igen messze vezetne, míg másfelől a már is felcsigázott kedélyeket még jobban felizgathatná, azért csak egyszerűleg arra kérem a lapok t. olvasóit: gondoljanak vissza azokra, a mik az utolsó kolozsvári képviselőválasztáskor történtek, s olvassák el a „M. P.“ hasábjain „Sorakozunk“ czim alatt megjelent cikksorozat I-ső számát, s meg fognak győződni arról, miszerint a baloldal kiküldött kortese nem irtózik, — nem a haza érdekében, mint ő szokott elegicus modorában előadja, mert hiszen talán ő maga sem tagadja, hogy a haza velünk is közös, s hogy közöttünk is vannak, kik a hazáért egyet-mást tehetségek szerint tettek, talán már akkor, a mikor ő még gyermek volt, — hanem pártfegyelemből, a párt érdekében és párt-hűségének hódolva, oly családi viszonyok összezúzására törekedni, a melyeket mi a Királyhágón innen eddig tiszteletben szoktunk tartani.

Merném biztosítani az illető urat, miszerint a korteskedés e neme nálunk nem fog sikerülni.

Id. gr. Bethlen János.

Észleletek

a székely nép szükségéi felett. *)

III.

Észleletem fonalán odáig jutottam, hogy kizárólag a két Csikszék nevelészetí érdekeiről szólhatok. E két széknek, két kincstári alelemi iskolája van: egyik Csik-Szeredában, másik Csik-Szentmártonon. Mindkettő a székely nép áldozatkészségéből nyerte lételet; fejedelmi kegyből csak némi pénzsegélyt nyervén, de azt is az ugynevezett székely ezredek havasainak jövedelméből. Ezen jelentéken hozzájárulás azonban elég volt arra, hogy e tanodák „kincstári“ czimet nyerjenek.

Nem nagy fejtörésbe kerül ez iskolák célját, vagy inkább általok az akkori kormányközegek, mint indványozók célját, felismerni, ha a székely nép akkori katonás helyzetét, és a kormánynak hagyományos germanizáló törekvéseit fontolóra vesszük. A cél az eredményből lehet megítélni. Az eredmény pedig az volt, hogy a régiebb katonaviselt székely emberek közül kevés van, ki irni, olvasni, számolni ne tudna; tehát a nép értelmiségi állapotához dicséretes arány-

ban áll. De e fényes eredmények árnyéka is van. A boldogult provisorius korszakban gomba számmra termett az ezen katonai elemi iskolákból kikerült hivatalnokok serege, kik többnyire zsarolóbbak voltak a Cseh- és Morvaországából behozott idegeknél.

Most többnyire mint nyugalmazott csökönyös osztrákok elmélkednek a mult idők letűnt dicsőségén. Önző céljok elérve lett. Meggazdagodtak. S ki hinné, hogy most jó hazafiakká váltak? — Legalább mutatják.

Azonban hagyjuk őket nyugodtan mosolyogni a mások töprengése felett; s térjünk vissza a „kincstári“ iskolákhoz.

A szabadságharc előtt ugy a csik-szeredai, mint a szentmártoni népes volt; mert a káplárok minden évben bojtos magyarófa pálezájukkal s kezükben egy „listával“ végig járták a községeket, s minden 6 éves gyermeket, ha fiúnak mert születni, irlalom nélkül iskolába parancsoltak. A felsikiai Szeredában, az alsikiai pedig Szt-Mártonon részesültek aztán — tiszta német nyelven — a „Pflichten der Unterthanen“ tanításának malasztjában; szigoru katonás bánásmód mellett.

Ez iskolákból aztán a jobb tehetségűeket, felsőbb katonai növeldébe vitték; de azért a többit is annak idejében szívesen látták — a glédában.

Hogy ezen iskolák, a viszonyok változta után, az eredeti irányban többé fenn nem állhatnak: kétségen kívül áll. A mint az 50-es években, pár évi szünetelés után újból beállítottak, már akkor sem a régi modorban lettek szervezve. Azóta annyira ingadozó irányban tartatnak fenn, hogy ma sem elemi, sem népiskolák. Az ugynevezett községi, vagy szoros értelemben vett népiskoláknál valamivel nagyobb kiterjedésűek; de az elemi iskolák mértékét nem ütik meg.

E felhozottakból és azon körülményből, hogy Csik-Somlyón, Csik-Szereda közvetlen szomszédságában, jól rendezett fő elemi iskola van, magyarázható meg az, ha értesülésem nem csal, hogy a szeredai iskola igen csekély látogatásban részesülvén, megszüntetett szándékoltatik. Ezt két oknál fogva éppen nem lehetne sajnálni.

1-ör, mert fölösleges; 2-ör, mert sem elemi, sem népiskola levén, czélszerűtlen. Megszüntetése, illetőleg eltűrltetése tehát: szükségesnek mondható, és pedig annál inkább, minél sürgősebben követeli a szükség, hogy Csik-Szt-Mártonon legalább is alreal tanoda állíttassék fel.

A csik-szentmártoni alelemi tanoda története a „Kolozsvári Közlöny“ 1865. évi február 23-ki számában terjedelmesen lelévő irva, annak bővebb ismertetésébe nem bocsátkozom. Megjegyezni csak annyit tartok szükségesnek, hogy az épület ugy a mint van, egy alrealtanoda helyiségeül eleget volna, csupán a tanítók lakásáról kellene gondoskodni, mi szintén aggodalomra nem szolgáltathat okot.

A tanítók fizetését illetőleg pedig, mint-hogy a 48 utáni időkben három helyett csak két tanító fizettetett: a csik-szeredai iskola alapjával együtt, ugy hiszem, kellő összeg jutna rendelkezés alá; annyival is inkább, mert néhány év előtt a mostani tanítók fizetésjavítását kérvén, azon kérdésre: ha vajjon a szentmártoni iskola alapja, vagy is a székely ezredek havasainak jövedelme, a javítást megbírná-e? a szében főszámvevőségi, vagy nem tudom én kicsoda hivataltól, — kedvező nyilatkozat tetettet.

Már pedig, hogy a szóban levő csik-szentmártoni iskolából alrealtanoda legyen, azt több és igen fontos okok sürgetik, melyeket a csiki székelyek viszonyaihoz ismeretes, mélyen és józanon gondolkodó honfiak előtt fölösleges fejtegetni. Megelégszünk ezúttal azzal, ha sikerült soraink által a m. közoktatásügyi miniszter úr figyelmét, ezen annyira elszigetelt, culturai tekintetben elmaradt, de jobb sorsra érdemes nép igényeinek méltánylására irányozni.

Különben is befejező soraimban általánosan indokolni szándékom a viszonyokkal kevésbé ismeretesek tájékozása, végett tett indítványomat; habár előre bocsátott és kifejtett nézeteim által is, eléggé indokoltnak tekinthetném.

Az itt előadott szellemi fejlődés eszközei volnának, nézetem szerint, lehető legrövidebb idő alatt a székely nép kezébe adandók, hogy önfentartásáról gondoskodni, a kívándorlás kényszerűsége alól menekülni, s a közel jövőbeni hivatásának öntudatosan megfelelni képes legyen.

S most térjünk át a közlekedési eszközökre.

Tamás Márczel.

Választási mozgalmak.

Kolozs megye alsó-kerületének követválasztói, b. Kemény Gyula meghívása folytán, má hó 31-kén tarták értekezletüket Mocsoson.

Örömmel kell constatálnunk mindenekelőtt, hogy a meglehető nagy távolság, rossz utak és kellemetlen idő daczára, igen nagy számmal jelent meg minden irányból az értelmiség, mi a közügy iránti lelkesedni tudás, s élénk érdekeltségre mutat.

Az értekezlet vezetésére az összegyűlt közfiszteletben álló választótársukat, Biró Pált felhíván, ez azt meguyítja, s velős szónoklatában előbb azon elvet kívánja megállapíttani, miszerint a kertlet magát képviselietni akarja, ő részéről a hazafiaságot és következetességet abban látja, ha az eddig követett iránytól a kertlet el nem tér, s ha ezután is azon pártból választja képviselőjét, mely az oly sok szép eredményt kivivott országgyűlésen többséggel bírt, s mely a hazánk felvirulására szükséges szilárd alapot megalkotta, mert csak ez irányban érhető el alkotmányunknak ugy az anyagi, mint a szellemi tereni tovább fejlődése, s az a szép jövő, melyet a legnagyobb magyar jós lelke látott, midőn mondá: „Magyarország nagy lesz.“ Csak e tér az, mondá tovább, melyre állva, jöhető vészkek idején közös erővel menthetjük meg a fenyegetett hazát. Indiványozza azért: mondja ki az értekezlet, hogy továbbra is a jobboldal elveit osztó férfival akarja magát képviselietni.

Ez indítvány közbelvéllel találkozott, s nem volt, ki a népes gyűlésben egy szó ellenvetést tett volna.

Megállapíttván az elv, a személyre jött a sor, mely alkalomból egyik lelkes választó, Nagy József, tekintvén a már megállapított elvet, valamint a kertlet feles számú román lakosságát, eddigi képviselő, Hosszu Józsefet ajánlotta; mire Katonai Gábor gróf Karacsai Sándor, mint független hazafi mellett szólalt fel. Az értekezlet a Nagy Sándor ajánlatát helyesléssel, a Katonáét azon kijelentéssel fogadta, hogy gróf Karacsaiabon egy szeplőtlen jellemű bazaarit becsül ugyan, de politikai hitvallását nem ismerve, a kimondott elvhez híven, követjelöltül fel nem léptetheti.

Erre az értekezlet vezetője, Hosszu Józsefet, mint olyant, ki a mellett, hogy ugy az elvnek, mint a nemzetiségi érdekekből keletkező szempontnak leginkább megfelel; az elvállaláskor adott szavát tényleg be is váltotta, ismételve ajánlván az értekezletnek, nagy többség általi határozattá vált, hogy a követjelölt Hosszu József legyen.

Az értekezlet végén, annak vezetője, Biró Pál, illetékes megbízás folytán kinyilatkoztatja, hogy b. Bánffy Albert hálás köszönetét nyilvánítja azoknak, kik e kertletben jelöltül felléptették, azonban Krasnamegyében határozottan fellépvén, Kolozsmegeyében el nem fogadhatja a megfeszítetést, s így arról a Hosszu József részére lemond.

A történeteket Hosszu Józsefnek tudtul adni b. Kemény Gyula bizott meg.

A mocsai birtokosság által rendezett kedélyos közebéd követe az értekezletet. Lelkes pohárköszöntők hangzottak fel, melyek közül kiemeljük a főispánért, az értekezlet vezetőjéért s a képviselőjelöltért mondottakat, de el nem hallgathatjuk azt a toasztot sem, melynek tárgya a megye másik jelöltje Zeyk Károly volt. „Azon hazafiért irlitem e poharat — így szolt az éljenek közt felköszöntő — ki egykor az egész megyét képviselte, azon hazafiért, kit fájjalunk, hogy nem képviselheti e kertletet most is, s ki csak azért nincs itt felléptetve, mert a testvér kertlet lehetett az a szerencsés, hogy elvehette tőlünk. Öszintén szerencsét kívánunk e kertletnek.“ — Végül megemlítjük még az értekezlet vezető felköszöntőjét, ki az alsó-kerület birtokosságára emelte poharát, kiemelvén e birtokosság ismert hazafiaságát, s az ellenvélemény iránt tanusított tiszteletet.

Mindezekből már most minden nagy prophétai erő nélkül bizást következtethetni, hogy Kolozs megye alsó-kerületének képviselője Hosszu József lesz.

*) Tárgyalmas miatt csak most folytathatjuk. Szerk.

B. Kemény Gábornak

1869-iki január 27-én Gyula-Fejérvárti választói előtt mondott beszéde.

Legyen szabad egy pár gyakorlatias vonásban hasonlítani össze a kibékülés után való helyzetet, a kibékülés előtt valóval.

Nem akarok visszamenni az 1848 előtti helyzetre, melyben, hogy ne is említsem a nemesi előjogokat, az urbéri viszonyokat stb. mind Magyarország, mind Erdély, kancelláriák által igazgattatott, melynek ott közvetítője a helytartótanács, itt pedig a kir. főkörmányszék volt; tehát: mindannyi nehézségek és felelősségre alig vonható dicasterium. Nem akarom felidézni emléket a végtelen sok gravameneknek, nem azon szakadatlan és nagyobbára meddő küzdelmeknek, melyek a mindenhát kormány és az újjászűrés hajlandó, az előhaladás és civilizatio részben emésztenél eszméivel saturált, de eredményre jutni képtelen oppositio közt folytak, miközben teszem Erdély számára, a XIX-dik, az állami tevékenység az ipari és törvényhozási mozgalom eme századában, ama nyomorult és életbe soha nem lépett 46—47-iki urbéri törvényen kívül, más nem hozott. És még kevésbé állhatok meg azon időnél, mely 48 után következett. Micsoda termékeny egybehasonlítási pontokat tudna nyújtani ama kor, melyben maga a hatalmas miniszter mondta a jogot eljátszódtnak, megsemmisültnek, midőn Magyarország és Erdély újra szétválasztatott, midőn nagyobbára idegen hivatalnok-sereg, idegen szellemben, német nyelven, nem ismert és mindenki által gyűlölt számtalan § szerint igazgattak, szolgálattak azt, mit igazságnak neveztek, és az országot egy merőben idegen jellemű törvényhozó-hatalom örvényébe akarták beleerőszakolni; micsoda termékeny egybehasonlítási pontjai lennének, mondom, ama szomorú emléktől időnként a mostani, alkotmányosan szabad, felelős, parlamentarizmus kormányával bíró korról? Azon helyzetre legyen azonban szabad pár pillantást vetnem, melyet a 48-iki törvények a régi magyar közjogból meghagytak, vagy magok teremtettek.

A 48-iki törvények egy Magyarországban, valamint külön intézkedve Erdélyre nézve is, eltörölték a kancelláriákat. A király személye mellé egy magyar miniszter rendelkezett. Ki mondja meg nekem, mi volt ennek hatásköre? A 48-iki-törvények hallgatnak felőle. Külügyminiszter nem volt, habár sokan hajlandók lettek volna azt azzá tenni. Nem volt azonban az sem a törvény, mely azt egyszerűen a Felsőházi személye mellé rendelt miniszternek nevezte, sem pedig a lehetőség szerint. A 48-diki törvények nem változtatták meg ama régebbi törvényeket, melyek folytán a külügynek vezetése a király felségi jogai közé számított; nem változtatták meg azon törvényeket, melyek folytán hazánk igényei a külfölddel való viszonyokat illetőleg mindössze is arra töpörödtek össze, hogy „a diplomatiához magyarok is alkalmaztassanak.“ Egy és ugyanazon uralkodónak pedig, ki oly országok felett uralkodik, melyek elválaszthatlanul egy egészet képeznek, és legkülönösebben, midőn a külügyek vezetése a felségi jogok közé tartozik, két külön külügyminisztere, két külön diplomatiája nem lehet. És megfordítva egy közös külügyminiszterrel, egy közös diplomatiával két egymástól egészen független parlament közvetlen érintkezésében hasonló nem lehet. A delegatoria bizottat tehát, mely a magyar országgyűlésnek rendszeresített bizottsága, a külföldi politika vezetésének megbírása, az azon tekintetben való irányzás joga, mely a monarchia nem magyar részeinek delegatiojával tökéletesen egyenjogú hatalommal, vele együtt intézi az ügyek menetét. A külügyek közvetlen igazgatása pedig a közös és a delegatioknak felelős külügyminiszterre bízott. Már most azt kérdem, melyik jobb és melyik alkotmányosabb: egy fejedelem, ki, habár meg is hallgatja a személye mellé rendelt minisztert, önhatálmilag, felségi jogainál fogva intézkedik a külügyek kérdéseiben oly miniszter,—vagy más közeg által, mely töltik egészen idegen, vagy egy rendszeresített országos bizottság, mely habár csak felerészben is képezi az összes delegatiokat, de részünkről is megvitálja a külügyi kérdéseket, irányt ad monetének, utásítja a közös külügyi minisztert, és azt valahányszor szükségesnek látja feleltre vonja. Az előbbi azon állás, melyet a 48-iki törvények adnak, vagy mely akkor elintézetlenül hagyott, a második az, melyet a kibékülés teremtett. Számtalan megtámadásnak volt kitéve e berendezés, pedig szerintem nem nehéz a választás.

A külügynél nem kevesebb megtámadásnak tárgya a hadügyi berendezés.

Erdélyről külön itt sem szólok, hogy senki se mondja, hogy törzsképet festek, midőn vázolónam azon végtelen iparkodást, neki adó küzdelmet, melyet semmibe vesznek a kormány hatalmasai. Magyarországon következő volt a hadügy rendje. Különálló magyar hadsereg nem volt, hanem voltak magyar gyalog és lovas ezredek, de más külön magyar műszaki csapatok (technische Corps) sem voltak. Az újonczmegajánlás, az elszállásolás és élelmezés a seregre nézve a törvényhozó hatalom jogkörébe tartozott; de a vezérlés, vezénylés és belserveszés felségi jog volt és a király gyakorolta erre jogait különböző Magyarországnak, a magyar törvényhozásnak semmiként sem felelős dicasteriumok és hadparancsnokok útján.

Hogyan áll a védelmi rendszer jelenleg? Ki van mondva az általános hadkötelezettség, meg van állapítva törvényes úton, de az egész monarchiára egyező elvek szerint a honvédelmi rendszer. Ezen berendezést szeretik némelyek úgy tüntetni fel, mintha az ország 10 évre lemondott volna az újonczmegajánlási jogáról. Ez nagyon téves állítás. Az általános és egyenlő katonakötelezettség az ország biztosságának és az osztályok megszüntetésének következménye. De azért éppen úgy nem lehet állítani, hogy az ország lemondott az újonczok megajánlásának, illetőleg az újonczok behívásának megadásától, valamint azért, hogy meg van állapítva az adózás egy vagy más nemének módja, teszem: a telekadó, a 10%-nyi jövedelmi adó, a házostály adó stb. nem következik, hogy az ország lemondott legyen az adók megajánlásának jogáról. Az elszállásolásról, élelmezésről, mint igen alárendelt kérdésekről nincs mit szóljak. De annyival nagyobb figyelmet érdemel az, hogy magát a katonai rendszertünk saját törvényhozó hatalmunk állapította meg, és így e mezőn a berendezés az ország számára, a dolog természeténél fogva egy új jogot biztosított. Annyival nagyobb figyelmet érdemel, hogy ezentúl külön lesznek magyar műszaki osztályok (technische Corps) is, az egészségügyi csapatokat kivéve. Annyival nagyobb figyelmet érdemel, hogy a réndes hadsereg igazgatását ezentúl a király a delegatioknak felelős hadügyminiszter útján eszközli; valamint az, hogy a réndes sorkatonaságon kívül külön magyar gyalog és lovas honvéd zászlóaljak és századok állíttatnak fel, melyek hivatva vannak a belbiztonságot készrezeni, a kültekinetlyt emelni.

Tessék összehasonlítani: voltak felelősségre nem vonható katonai dicasteriumok, most ezek helyett van a delegatioknak felelős hadügyminiszter: nem voltak katonai szakcsapatok, most vannak; nem voltak magyar honvédek, most lesznek.

(Folytatjuk.)

Csikszék, jan. 20. 1869. — Tisztelt szerkesztő úr! Székünk politikai életéről rég nem látok önnek becses lapjában közleményeket, pedig hát itt is forr ám az élet, daczára annak, hogy az ország szívéből oly távol estünk s e forrás hoz néha említésre méltókat is a felszínre. Ha méltóztat lapjában soraimnak helyet adni, bátor leszek időnkint a felmerülő fontosabb eseményekről lehetőleg tárgyilagos részrehajlatlan tudósításokat közölni. *)

Legelőbb is noha kissé megkésve, megemlítenék vélem az e hó 14-én tartott bizottmányi gyűlésünket.

A szép számmal egybegyűlt bizottmányi tagokat főkirálybíránk egy a komoly körülményeknek megfelelő s a lefolyt országgyűlést rövid vonásokban hűn ecsetelő határos beszéddel megnyitván, Antalfi K. a szék osztatlan érzelmeit tolmácsolta, midőn zajos éljenek közt azon bizalom- és tiszteletnek adott kifejezést, melylyel közszeretben álló főkirálybíránk iránt viseltünk.

Azután olvastatt a belügyminiszteri rendelet, mely a képviselő választásokat előkészítő bizottmány bizottmány megválasztását elrendeli. Madár indítványa, miszerint a m. miniszterium egy oly törvényjavaslatnak az országgyűlés eleibe terjesztésére egész tisztelettel felkérésék, hogy jövőre Erdélybe is az igazságosabb a lélekszámának megfelelő képviselői kulcs állítsassék meg, jegyzőkönyvre vétetni határozottat, valamint ezzel kapcsolatosan azon kérés is, miszerint jövőre az ország egy hónapig is képviselet nélkül ne maradjon, nehogy a körülményből vész háromhosszék a hazára.

Kérdés támadt, hogy a szék két képviselőit együttesen egy helyen, vagy a mit a törvény szintén megenged, külön kertletekben válaszsza e meg? rövid vita után a szék méltányolta f. k. bíró úr észrevételeit: a kertletek alakítása rendeltett el. Ebből kifolyólag támadt a második kérdés, hogy melyek legyenek a kertletek fő helyei. A coulissák mögött kemény harcra készült a baloldal, pártja szempontjából kívánván a kérdést kizsákmányolni, azonban a f. k. bírónak az eddigi gyakorlatra, különösen pedig a választók iránti méltányosságra történt hivatkozása után szinte vita nélkül állapították meg Csik-Somlyó és Gy. Szent-Miklós, mint az illető kerületek leginkább főhelyei. Végül a központi bizottmány egy névsort terjesztett elő, mely számos hozzáadásokkal helybenhagyatván, helyesen képviseli Csikszék jobboldali választóit.

Az eddig észlelt követválasztási mozgalmakról is legyen szabad pár szóval megemlékezni. Ha szükség később többet.

Volt képviselőink választói előtt járásonként számoltak, a nép mindenütt nagy tisztelettel és lelkesedve fogadta s mindenütt jövőre is a képviselet elfogadására felszólította. A jobboldalon a párt tömörülése szempontjából senki sem lépett fel jelöltként s így az Antalfi és Lázár újbóli megválasztása, noha a baloldal erősen szervezkedik, mégis bizonyos. Antalfi ellenében a baloldal Györfi Pető törvényeségi elnököt léptette fel, tán csak pro honore, mert köztudomásilag a gyergyói kerületben az egy P. F. kivételével az összes intelligencia inatározott jobboldali s így a kimenetel nem lehet kétséges; Lázár Dénes ellenében Endes Gábor

*) Szívesen fogadjuk.

kolozsvári kir. jogakadémiai tanárt állította a sikra, ha nem is sok kilátással, de annál több zajjal és önbizalommal. Csalódásunk keserű lesz, mert józan eszű néplünk tudja, hogy tód számára csak Deák bölcs zászlója alatt teremhet. Beszél még a hir egy harmadik tán szélső baloldali önmagát feltölt jelöltéről, kinek programja azonban bármely párt-hoz tartozó értelmes ember előtt pártolásra jogosulatlan.

Szereda m. város maradt ki a mozgalomból: mondják, hogy valami pesti úr ügynökei által megválasztása esetében a város három évi adóját ígerte kifizetni, s a fő coripeus meg is lenne már e tervnek nyerve. Véghetetlen fontos és világboldogító terve lehetnek annak az urnak (ha igaz), hogy ily drága áron akar szóhoz jutni most, midőn nyitva a pálya a sajtó útján, vagy még valószínűbb: véghetetlenül rá akar titeket szedni kedves atyámfiai az úr. Gondolkozatok kissé róla. Különbö a régi képviselő Geező m. tanácsos egy oly munkás tagja a parlamentnek, kire mindenkor büszke lehet a város, s ki iránt nagy hálával is tartozik, s hiszem, hogy e hálát még az anyagi jutalom árán sem fogja felejteni.

N. N.

Gyula-Fejérvár, jan. 28. A város képviselői b. Kemény Gábor és Török Dániel tegnap tették meg jelentéseiket választói előtt. A város-ház ez alkalomból nemzeti zászlókkal díszített fel. Estve a központi választmány elnöke Elekes Károly fátylaszenét kapott. Beszédet tartattak éljenek és setreáskák kíséretében. Beszél a választók nevében Keserű József, s felelt rá b. Kemény Gábor.

Nagy Szében, jan. 28. A város és szék választói közül tegnap üsszegyűltek s elhatározták, hogy volt képviselőiket jelentéssel szőlítsák fel. A képviselők febr. 2-kán fognak nyilatkozni.

Hatósági élet.

Csikszék, január 20 kán, 1869. — A követválasztásokra vonatkozó intézkedések megtétele után olvastattak az idő közben leérkezett szentesített törvények.

Továbbá a számvevői állomásra megválasztott felkiáltás útján Cziko Sándor t. aljegyző, ki a főjegyzőnek képviselővé lett megválasztása után a jegyzői tollat valóban és szorgalommal vezette, s így a szék körül némi érdemeket szerzett. A felkiáltás ellen három tag névszerinti szavazást sürgetett, a mi azonban egy régebbi határozat értelmében csakis tiz biz. tag kivására levén elrendelhető, ismételt felszólításra is csak hárman maradván, nem vétettek tekintetbe.

Olvastatt a belügyminiszternek az 1861-ki tisztviselői kar hátramaradt fizetésének kiadatását elrendelő leirata. Köszönet mellett örvendetes tudomásul vétetett. Valamint az 1848—49-diki események által inségre jutott honvéd tiszték és árva-aknak a honvédségélyző egylet által tett utalványozás is.

Van székünknek egy időnkint megjelenő muma, végezetül megjelent ez is, nem tevéstven most sem hatását, mert a közönség ugyancsak megindult rá ki az ajtón: értem amaz ominosus hirre vergődött székelő kivándorlási handabandát.

A mult biz. gyűlés ugyanis azon elvből kiindulva, hogy a székben egy egylet alakult, mely mintegy a széknek neve és firmája alatt országos gyűjtögetést rendezett e kivándorlás megakadályozására; de még idáig számadásait elő nem terjesztette, kiküldötte Sándor László alkirálybíró, hogy az egylettől e tárgyban nyert felvilágosítást terjeszsza a gyűlés eleibe. S. L. jelenti, hogy az egylet miután megerősítést a belügyminiszteriumtól nyerte, nem ismeri a bizottmányt kompetens bírójául, s mint ilyenek nem is szándékozik számolni. Az ebből kifejtett hosszú vitában résztvettek Madár, Puskás stb. mindenik több, kevesebb élességgel kiemelvén, miszerint eddig megfjetetlen kérdés nek maradt, ha vajjon létezik-e a kivándorlás vagy nem; azonban legyen bár miként, tény az, hogy a szék bizottmánya ezen kétségét nem nyilvánította akkor, a mikor az az egész tervet még csirájában megülte volna. Nem kívánnak most sem tervük kivételében akadály lenni, sem nem akarják az egyleti tagok seplőtlen jellemét kétségbe vonni, csak azt kívánják, hogy mint Csikot érdeklő csiki-egylet a széknek számoljon. Spánik orvos, az egylet egyik buzgó apostola, igyekezett felvilágosításokat adni, említvén többek közt, hogy a „M. Polgár“ hasábjain nyilvánosan számoltak; végre is a jelenlevők örmére kimondatot, hogy az egylet tartsa hazafi köteletségének számadásait beadni.

Ezzel a tárgysorozat kimerítve levén, a gyűlés befejeztetett, holnap leund a jegyzőkönyv felolvasása, és sietet mindenki a nap fardalmiáért magát a főkirálybírói diszebednél kárpótolni, hol a kedélyes kör, meg a gyujtó zene csakhamar megoldá nyelveinket, s ittunk legelőbb is a királyért és királynéért, roppant éljenzések közt Deák Ferenczért, a főkirálybíróért és családjáért, hazatért volt képviselőinkért, Tiszáért, Ghyeczért is stb. stb.,

s mit meg kell vala említenem a hazáért, e tisztess matronáért, de ki előtt buzogn térdet hajt Deák úgy, mint Ghyeczy vagy Kossuth. N. N.

Vidéki levelezés.

Vizakna, január 16. 1869. *) — Minthogy csakugyan igaza van Botond úrnak abban, hogy ritkán olvashatni valamit Vizaknáról a hirlapokban, reményem, szives lesz a tisztelt szerkesztő úr, jelen cikkemnek helyet adni becses lapjában.

Botond úr a „Kolozsvári Közöny“ folyó évi 3-ik számában megjelent cikkében, oly eleven és találó színekben ösmertette Vizakna beléletét és haladási mozzanatait, mikép, hogy ezen boldog kis város képe tökéletes legyen, csak azt kellett volna kiemelnie még, hogy Vizakna fekvésére nézve, egy tengerparti város, kényelmes kikötővel valahol az operenciás tenger mellett. Vagy talán Botond úr köitő, s csak képzelt tehetségét próbálgatja? No ez meg lehet, de aztán írta volna hát cikkét versben, hogy tudhassa az ember mihez tartsa magát, mert különben annyi bizonyos, hogy mindha csak mondva csinálta volna a tisztelt úr ezen cikkét, elmés satiráján a szomorú valónak.

Botond úr aligha vizaknai ember, vagy aztán semmi esetre nem magyar; mert vizaknai magyar, a ki azon város egyházi és iskolai ügyeinek szomorú állapotát, vallásos és szellemi életének hideg dermedtségét — melyeknek méltó elsirathatására egy Jeremiás kellene — szemmel látja; a ki ösméri annak bel-administratióját, régi, Schlendirian, az időből kivéült közzgazdaszatát, mely maholnap, legkiválóbban a magyar jobb birtoku polgárokat a megbukásra juttatja, Vizaknáról oly cikket, mint a Botond úré, képzeltés nélkül nem írhat.

Vizakna egy hat százados kiváltságos magyar kis város, azonban ezen több mint félezred minden viszontagságai között, ide számítva a Bach és Schmerling germanizáló korszakait is magyar jellegének, s a benne lakó magyarság nemzeti létele, vagy nem lételeének váltságosabb napjait soha sem érte azoknál, melyeket a jelenben él; és nagyon feltűnő, hogy említett cikk írója, e keblü nemzeti betegségek bajjólatsu tüneteit, körülbelül éppen azon időponttól kezdve tapasztalja és észleli különösen, melyet Botond úr Vizakna újjászültelese epochájául emel ki.

Igaza van Botond úrnak, hogy Vizaknán áll, sőt uralkodik a román egyetértés, de hisz éppen ez a bökkenő; mert hol van ezzel szemben a magyar egyetértés? A románok felfogták önérdékeiket, s elég előre látók felhasználni a kínálkozó alkalmakat önnön előnyükre. S ha valaha, éppen az ön epochájában volt legkevesebb okuk az egyet nem értésre, midőn némely magyarok, s fájdalom, azok közül, a kik egyszer már elfogadták saját nemzetüktől is a bizodalmat, mint Esau atyai öröket egy tál lencsért, a román kegy, vagy talán inkább az ezek rendelkezésén álló szavazatokért, eladták nemzeti léteük egyetlen talizmányát a nemzeti egyetértést és együttartást; rendre dován e bálványuk oltárára, majd a barátságot, majd a rokonszeretetet; s párttá alakulván a különben is csekély számú nemzet kebelében, bizalmatlanságot, egyenetlenséget szítottak, mely feszültséggé s később szenvedélylyé fajulván, végre a férfiu legszennyesebb gyengeségei, rágalmazás, vádoskodás, s hamis feladásokban nyilatkoztak, mely mirigy legvégre a hivatalosbából leszivárgott a nép közzé, s merőben kiölte a társadalmi életet, s megmérgezte az egyes családi boldogságokat.

Imé tisztelt Botond úr! ez az ön által Vizakna újjászültelese epochájának nevezett korszak vivmánya. Ezen szomorú dráma, melyben, fájdalom, csak magyarok szerepeltek, míg a román csak csendes nézőll maradt, kizárólag ezen dicséretes korszak alatt folyt le, és mi volt az előadás díja? Egy néhány szavazatokhozi (?) remény, s legfőlebb — ha a Botond úr cikke végszavaiból következtethetni — valamelyik kitűnő szereplő részére honoráriuml kilátás egy követségi jelöltségre; szja! tisztelt Botond úr, pedig ezen remény, sőt maga a követségi jelöltség is, ily áron, oly drága csamege, mely még a mesés pazarlás Lucullus ebédjénél sem volt képviselve.

Nagy horderejű eredeti eszméji továbbá a Botond úr korszakának, az allodiális számadások felterjesztése, a fizetések fölemelése is, csak hogy az elsővel egy bántak el az ön hősei, mint az egy-szeri menyecske, a ki a szemetet a ház közepéről beasportta az ágy alá s aztán reá vágta „én vagyok ám a tisztá gazdaasszony.“

A második szép, és követésre méltó eszme csak ajánlatik a követni kívánóknak, hogy ne csak hirlapi cikk által tegyék, hanem adjanak pénzt is a szegény hivatalnokoknak, mert e nélkül az egész új eszme nem ér egy barabojt, probatum est, tapasztalásból bizonyíthatják a vizaknai hivatalnokok.

Botond úrnak sajtáságos fogalma van az alkotmányos népjogok, és a választási törvényekről is, hogy ily előre képes az egész országot megörvendetelni egy rettenthetetlen jobboldali bajnok követtel. Ehez rendkívül mély belátás szükséges a jövő titkaiba. Vajha teljestulno!

Botos.

*) Tárgyhalmoz miatt késett.

Saerk.

Egyetek és közintézetek.

A magyar mérnök-egyesület.

XII.

(1869. január 30-án.)

Alig jelent meg e lapok folyó évi első számában panaszos felszólalásom a M. mérn. egy. „Közönyének” hosszas kimaradása fölött, midőn a posta nevezett közöny mult évi 4-dik (jul.-augusztusi) füzetét megbozta. Tehát újra kapunk valahára egy jókora terjedelmű füzetet, mely mind tartalmának változatossága, mind a szöveghez mellékelt rajzok nagy száma által, mintegy kárpótlást látszik nyújtani hosszas kimaradásáért. Igen örülünk, hogy interpellációkat megelőzve, a szerkesztőség életelt adott magáról! Kellemes kötetességnek tartom — a többiek után — e legújabb füzet tartalmát is röviden megismertetni a következőkben:

I. Értekezések.

18. Ezek sorát Kherndl Antal elmélkedése nyitja meg „a pestlipótvárosi templom építés közben beomlott kúpola-dobjáról.” E szomorúan érdekes tárgy bir mindenre akkora fontossággal, hogy megérdemelje a kérdésnek minden oldalról megvitatását, — a mi egyesek és bizottságok részéről nagy szorgalommal történt és történik is. A vallás- és közoktatásiügyi miniszterium által kiküldött — Fest V., Lauka József és Lers urakból álló — bizottság éppen most teszi közzé az ügyben megállított szakértői véleményét, mely oda megy ki, hogy az észszerű okok a főpillérek építésénél használt anyagok különbsége, csekély szilárdsága és a pillérek hiányos szerkezete, valamint az építésnél tapasztalt megfoghatatlan fukarkodásban keresendő, — és ezen véleményét számos rajzok és terjedelmes indoklással kíséri. Mig Kherndl A. az egysúlytan megdönthetetlen törvényeiből kiindulva, azt állítja, hogy az észak-nyugati főpillér lerokkadása (s ezzel együtt a kúpola beomlása) az építmény hiányos egyensúly-viszonyainak, más szóval az építménynek tulajdonítandó, hogy a főpillérek mindenikén nyugvó 4. ívezet és 2. csegegylboltozat és az oszlop súlyának közép eredője az oszloptalp területén kívül esvén, a pillér nem volt képes a rá támasztott boltozatok oldalnyomásának ellentámasztani, — s így formán az egyensúly megomolván, a főpillér arányához edő boltozatok által döntetett el. Azon eljárás közzétételét azonban, mely szerint értekező ezen eredményhez jutott, a közlebbi füzetek valamelyikében (?) igéri adni, — melynek bevétele nélkül, ezáltal kellően nem okadott nézetének helyessége felől meggyőződési képesek nem vagyunk. Ámde óhajtanánk lenni, hogy ez ígért pontosabban bevéltassék, mint annyi más elődjéi, melyekre maig is haszton várnunk!

19. Stépán Miksa „a villámárló leírását, történetét, hatását és szerkezetét” adja két rajztábla kíséretében.

20. E szám alatt Schwartz Mátyás „a tüzelő anyag képességének gyakorlati úton való meghatározásai” kíséri meg. — Ezt követi:

21. „Nézetek a hazánkban eredő víztömegek hasznosítása tárgyában.” Pribék Bélától. Az alig pár lapon, meglehetősen könnyedén vázolt és maga elébe tűzött feladatnak megoldását azonban — úgy tetszik nekünk — könnyebbnek véli szerző, mint a minőnek az a kivételnél mutatkozhatnék; s így a mint adva van, beható részletezés s nyomozási adatok hiányában, legfőbb jó akaratu eszmé-éberszítésnek járja meg.

22. Dolecskó Mihály és Koczó Sándor öt darab felvilágosító, csinos rajzlap kíséretében, általuk tervezett — a jelen építési és kezeleési módtól eltérő — célszerűbb gabonárák szerkezetét mutatják be a szakértő közönségnek. Tervük célja: az építendő magtárakban tüztől, tolvajoktól, patkányoktól s költéses és magvesztégettel járó gyakori lapátolástól megóvni és tökéletesen biztosítani a gabonát. A tulajdonképeni magtár 3 láb vastagságú kőfallal kerített, alant fenékboltozattal és padolattal ellátott fregek képezik, melyek felső részeiken 6 hüvelykes dongabottal vannak befűtve, fölfalazva és 1 hüvelykes vastagságú áspáht réteggel bevonva. Ehez járul egy külön álló vegyműhely, (!) hol szén-sav fejlesztetik és csövek segítségével a gabonával töltött verembe vezetetik, mely aztán éveken át teljes épségben tartja a gabonát, a csiraképesség legparányibb csökkenése és minden további fáradság nélkül. A gabonának a veremből való kiszedése alkalmával, hogy azt biztosan és életveszély nélkül eszközölhessék, a magtár üregébe behatolt szén-savnak szivattyú segédével kell eltávolítani. — Hogy a tervezők által bemutatott magtár az általuk igényelt előnyökkel bír, u. m.: 1. célszerű (a gabona épségben maradása tekintetében). 2. olcsó (mert ugyanazon térfogatú helyre 6-7 anyi gabonát lehet fölhalmozni). 3. tűzmentes (mert nemcsak oldalfalai, hanem alapdata és tetőzete is kőből van építve). 4. biztos a tolvajok befűrésze ellen, — azt készséggel megengedjük; — hanem hogy 5-ször kezeleése könnyű és veszélyektől ment lenne, a felett legyen

szabad kételyünket kifejezni; s épen, mert az alkalmazott fojtó gázoknak életveszélyességét (azoknak teljes eltávolítása előtt) magok a tervezők is elismerik, alig hisszük, hogy ajánlott magtárak a gyakorlatban igen sürri alkalmazásra leljenek. — Ezután jönnek:

23. Vas viaduct, — két táblán tér alaphomlok- és részletrajzokkal — a hesseni nagyhercegségben; tervezte Kherndl Antal.

24. „Böngészet” néhai Beszédés Ferencz irományaiból, — Jánoska Nándor egyleti tag által benyújtott másolatok — és kivonatokból összeállítva, s több helyt észrevételekkel kísérvő, közli a szerkesztőség. Beszédésnek a vizek szabályozása és hasznosítása körül igen sok jó eszméi és tervei voltak, melyek közül többek jó sikerrel valósítottak, mások pedig — mint becses anyag — mai napig is kellő érdekléssel bírnak, úgy, hogy azoknak kivonatos közlését épen nem tartjuk elveszett fáradságnak.

25. „Néhány szó az olcsó vasúttak kérdéséhez” Ambrozovits Bélától.

26. „Észrevételek” Schwartz Mátyásnak, „A folyók és csatornák emésztésének kibuztatása” című értekezésére, — Bodoki Lajos főmérnök-től. — Kitűnő szakavatottsággal irt e z á folata Schwartz M. a kérdés alatti tárgyra vonatkozó botlásainak és hibás föltevésekre alapított számításainak.

II. Vegyesek.

1. Mesterséges világítás, 2. Siklóvasút, 3. Alkalmazás czimek alatt több érdekes apróság.

III. Az egylet tárgyalásai.

E rovatban az ápril 19-én tartott rendkívüli közgyűlés, a június 7-ki választmányi- és a július 28-dikán tartott szakosztályi üléseknek jegyzőkönyvi kivonatait adja a szerkesztőség; — valamint egy nyilvános pályázati szabályzatot és pályázati hirdetményt.

Vége a külboríték nagyszámu (ezúttal 21 darab) külföldön megjelenő technikai folyóiratoknak változatos és irigylendő bőségű tartalomjegyzékével van sürri borítva.

Midőn e legújabb füzet vázlatos ismertetését befejezem, még csak azon óhajtatásomat itkatom ide: „vajha a mult évről hátralékokban levő két utolsó (de remélni akarjuk: nem legutolsó) 5. és 6-dik füzetnek megjelenésére ne kellene megint négy-öt hónapig várnunk!”

H. S.

Napi hírek.

— Vasúttunkról illetékes helyről azt az öröndetes hírt halljuk, hogy tavasszal oly erélyel és erővel fognak hozzá, hogy még a meghatározott idő előtt átadhassák a forgalomnak. Ha megtörténik, nevezetes vonal lesz már csak ezért is.

— A magyar kir. ipar-, kereskedelmi és közgazdászati miniszterium 1868. dec. 19-én 829. eln. sz. a. az érdeklettek figyelemzése tekintetéből közhírré juttatja, hogy a Török- és Görögország közt mindinkább feszültebbé váló viszály követeztében az említett két ország diplomatiai összeköttetésének megszakítása után 14 nap alatt a görög alattvalók Törökország egész területéről ki fognak utasítottani, s ezen rendszabály által azon kereskedőink érdekei, a kik magukat Törökországban ott letelepedett görög alattvalók által képviseltetik, érzékenyen fognának érintetni.

Ezen értesítés kapcsában f. év január 15-ről 20. eln. sz. a. a kir. keresk. miniszterium azon megnyugtató értesítést boosátá közzé, hogy a belügyminiszteriumtól nyert értesítés szerint, a török ministertanács a görögök ellen életbeléptetett kiutasítási szabályokat olyképp módosította, hogy valóságos görög alattvalók Törökországban megmaradhatnak és ottomán törvény alá helyeztetnek a nélkül, hogy nemzetiségükről le kellene mondanok. Csak azon előbb török alattvalók, kik több lettek görög alattvalókká, kötelesek vagy előbbi kötelekükbe visszalépni, vagy Törökországot odahagyni. A kereskedelmi- és iparkamarától. Kolozsvárt, január 28-án 1869.

— Az iparos olvasó egylet tánczvilágma szombaton, s helyesebben vasárnap, a legjobb eredménnyel folyt le. Egyike volt a legszebb és kedélyesebb multságoknak; alig-alig tudott vége lenni; s ha nagy fényesen rá nem virrad, tán még ma is sirna, rina, s öröndere a hedű.

** A házi zenekör rég óta nem tartott oly zeűfölt házbau előadást, mint a mult vasárnap, az eredmény pedig ezúttal is igazolta, hogy e nemes törekvési kör, melynek élén jelenleg ép oly tapintatos, mint szakértő egyéniségek állanak, achillesi gyorsasággal halad előre. A jól választott program részletei avatott kezek által oldottak meg, s akár a Weber K. M. „Büvös vadász”-át tekintjük, melyben két jeles fiatal kezdő: Szentes Róza és Bernád Ilon kisasszonyok működtek közre zongorán, akár a Wolff M. trióját, Korbuly Ida k. a., id. Bodor Pál és Boér Gergely által előadva, minden tekintetben, a legényesebb sikerről tehetünk említést.

** Schuller Luiza, hazánk jeles fiatal zongora-művésznője, ki jelenleg külföldön van, körüjából hazatérve, közeléből városunkban is hang-

versenyt rendezend. Hiszszük, hogy művésznőnk, kiről a külföldi lapok több versen elismerőleg szöletak, méltó pártfogásban részesülend.

— Pichler Bódog zeneigazgató vezetése alatt fog a „házi zenekör” hat zártkörű zeneestélyt, tánczszal egybekötvő, a redout-teremben rendezni. A mult évi zártkörű zeneestélyek kitűnő pártolában részesülvén az értelmiség mindegyik osztályánál, és mjután a zenekör testületileg hozzá járul, az igazgató tapintatos és értelmes eljárásában megbízva, a terv létesítése már bizonyosnak látszik.

— Az erdélyi gazdasági-egyesület rendez évi közgyűlését f. év február 17-én d. e. 10 órakor tartandja meg Kolozsvárt a városi tanács-teremben, melyre az egyesületi tagok ezennel meghivatnak. Az igazgató-választmány rendeletéből Timár Károly, útkár.

— A gyulafejeváry-m.-vásárhelyi vasútvonalhoz is hozzáfognak márcziusban; m. hó 24-én jelent meg e czélból a gyulafejevári indóházban 14 angol. A nép ömegeresen sietett megbámulni öket, s Albion derék fiai soha sem tudták volna elképzelni, hogy mi van rajtuk akkora bámulni való, ha valaki fel nem világosítja, hogy itt nálunk egy köcsög kalap is elég csodálatos, hát még 14 egy csomóban.

— Ha rendőrség volnánk, figyelemzetnők az illetőket, hogy az utcának kapujok előtti része nem szemétdomb, még azt is megmagyaráznók akkor nekik, hogy fagyos időben porondot vagy hamut, s nem vizet szoktak a járdára önteni. Talán megértenék.

— A szép leányok száma ismét kevesült egyvel városunkban. Szombaton vezette oltárhoz Tollas Teréz kisasszonyt Köncei Miklós háromszéki birtokos.

— Korszerű munka. „Alapszabálytervezetek. Vidéki bankok, takarékpénztárak, részvényekre alapított iparvállalatok és össegélyző egyesületek számára.” Szerkesztette: Németh Imre, titkár a földm., ipar- és kereskedelmi miniszteriumban. Kiadta a Posner-féle nyomda részvénytársulata. A 105 lapra terjedő, igen csinosan kiállított munka nagy léhezog fog pótolni, mert útmutatóul fog szolgálni minden keletkező részvénytársulatnak, nehogy az életbeléptetendő vállalat a rozsl, vagy hiányosan szerkesztett alapszabályok miatt késleltetést szenvedjen. A munka a legilletékesebb kézből származik, mert szerzője, mint a fenczimzett miniszterium keresk. osztályának titkára és a részvénytársulatok előadója, legjobban ismeri az 1840 dik évi XVIII. t. cz. ide vonatkozó szakaszainak hiányát és azon vezérelveket, melyek ezen hiányok pótlására a jelenlegi kormányánál megállapítottak, minél fogva ezen munka biztos kalauzsl szolgálhat mindazok számára, kik hivatva vannak, valamely részvénytársulatnak alapszabályokat készíteni. A kor- és czél szerű munkát ajánljuk az illetők figyelmébe.

— Apró hírek. Nagy égés volt közlebb-ről Felső-Idécsfalván; egy óránál kevesebb idő alatt 37 ház összes gazdasági épületeivel együtt hamuvá lett, 217 ember maradt fedél nélkül. — Disznódon egy férj nejt, kivel 18 év óta él, megöltte. — Pesten egy apa leányát meggyilkolta, mivel ez fajtalan kívánságának nem engedett. Elfogagott. — Bécsben egy esomó gyermekfejet találtak, nagy feltűnést okozott, mig végre kistűl, hogy miúmiák. — A belga koronaaherceg meghalt. — Segesvárott „Süchsisches Volksblatt” című pol. és közgazd. heti lap indul meg. — A szamosújvári fegyházörnek Kratochvíllának megengedtetett, hogy nevét Bátorivá változtassa át. — Budán sós és keserű fürdő intézet fog felállíttatni.

Nemzeti színház.

Január 30-án itt először: a „Gerolsteini nagyhercegnő.” Vig opera 3 felvonásban, szerző Offenbach. Egyfelől az újdonság, másfelől a darab jó hírneve, a sürri és zajos farsangi vigalmak közepett is teli házat hozott össze. A közönség reményében nem is csalatkozott, mert az előadás minden tekintetben kitűnő volt. Az operett élénk comicus szövege inkább politikai, mint társadalmi kombinációk által válik érdekessé. Legtöbb suly a látványosságra és különösen a zenére van fordítva. Ezen az Offenbach vonzó és kellemes stýle ömlik el, mely őt már régóta az operett írók koronás királyává emelte; a zenét mindenütt háromonálja a helyzettel, azért folyvást eleven, és igen gyakran megragadó, ahozképest mint a mese különböző képeket tár föl. Különösen kiemeljük a társas dallamokat, a többek között a felvonások fináleját, melyeken az offenbachii compositio, eddig nála föl nem ösmert bizonyos nagyszámbau jelenik meg, s az egyszerű, zajos össetételek helyett a magas iskola csalhatatlan jelei fedezhetők fel. Elismerőleg kell szölanunk az összes játszószemélyzetről, mely e nehéz operett betanulása körül felette nagy szorgalmat fejtett ki; Szilágyiné mint Gerolsteini hercegnő a mily kedves vigjátéki alak, épp oly kitűnő volt mint önekes nő, noha e nehéz darabban a fáradság orozslán része neki jutott, folyvást dicsérettel állta meg helyét, mig másfelől felette csinos és elegans alak volt. Ugy az első felvonásban előforduló magán és hatos dallamban, mint a többi felvonásokban a közönség részéről több versen zajos tapsban nyilvánult kiintetésben részesült. Szilágyi nagyon eleven, jeles Bumbum parancsnokot személyesítette; Darai K. (Vanda), valamint Szombathi (Paul) jók voltak. Dicsérettel kell kiemeltnök Strobel Heinrich karnagy urat, ki ez operett betanítása és kezeleése körül

nagy erélyt fejtett ki, s ez uttal is szakavatottsárról tett tanúságot. Ki kell még emelnünk a Lövei Victoria által betanított, a színházi női kar által előadott fegyvertánczot, a táncziskola növendékei s a férfiak katonai gyakorlatait stb. A kiállítás, tekintve az új díszítéseket, melyeket ügyes színházi díszfestők Beczkoy János készítet, valamint öltözekeket viszonyainkhoz mérve, valóban fényesen nevezhető, s eléggé tanuskodnak, hogy az igazgatósnak mekkora áldozatába került ez új operett színház. A közönség meglegedve távozott a színházból s az előadásból ítélve, bátran következtethetjük, hogy a „Gerolsteini nagyhgno” repertoireunkban nemcsak polgárjogot nyert, de minden nálunk ösmert elődje felett előtérbe lépett.

Január 31-én ismét „Gerolsteini n.-hercegnő”, azonban ezúttal már sokkal gyéreb közönség előtt. Ha egy ily nagy költséggel beszerzett és kiállított darab már a második előadásnál oly kevés érdeklést talál, valóban nem esodálkozhatunk, ha az igazgató visszarriad az újdonságok hálátlan teréről. Reméljük azonban, hogy jövőre nagyobb pártfogásban részesülend.

KÜLFÖLD.

Berlin, jan. 29. A követekháza — miután a Virchow és Benver által beadott indítványokat elvetette. — 256 szöval 70 ellen az elkobzási bizottmánynak azon indítványát fogadta el, mely szerint a hannoverai király vagyona elkobzandónak mondatik ki.

Bismarck erre megjegyző: Az egyezkedés által a hannoverai király többet kapott, mint a mennyivel annakelőtte birt. Poroszország azt hitte, hogy a Welfek igazgatási meg fognak szünni, e reményében azonban csalatkozott, a mennyiben csupán gonosz játékok lúztak, és a külfölddel való össezekstvést is felhasználta, a minek azonban meg kellend szünni.

A „Journal officiel” ezt írja: „A kék-könyv s a sárga-könyv Európában általánosan igen kedvező benyomást idéztek elő. Franciaországban s a külföldön elismeri a közvélemény annak lényegesen békés jellemét.”

A „France” megczáfolja azon közlést, mintha Oroszország Franciaországnak ajánlatot tett volna Európa térképének átalakítása iránt.

A „Liberté” azon hírt említi, hogy a spanyol kormány föl hagyott Aosta herczeg jelöltségével, s végelegesen elfogadta Montpensier herczeg jelöltségét.

A „Constitutionnel” azon tudósításban, mely szerint Hobart pasa a syrai vizekről visszavonult, a görög hatóságok azon ígérete folytán, hogy az „Enosis” gőzöt meg fogják gátolni a syrai kikötő odahagyásában, oly újabb tényt lát, mely megerősíti a török kormányt lelkesítő rendkívül bekülkeny szellemet. Erre a felhivatalos lap így folytatja tovább czikkét:

Törökországnak ezen magatartásával szemben most inkább remélhetjük, mint valaha, hogy a béke s jogosság eszméi Athénében végtére győzelmeskedni fognak az exaltált pártok véleményei fölött. Mindenesetre nem övhatjuk eléggé olvasóinkat, hogy bizalmatlansággal viseltessenek ama nyugtalanító hírek és szenatí gerjesztésére szánt tavoratok iránt, melyeket bizonyos lapok nem szílnék meg naponkint szolgáltatni a közönség kíváncsisága számára. Az athénei kabinet válasza a jelen órában szintoly kevéssé van tudva Páris vagy Londonban, mint Konstantinápolyban vagy Bécsben. Mindaz, mit ezen tárgy iránt tudhatunk, egyszerű gyanításokon alapul, s ezen gyanítások — ismételjük — egyáltalában kedvezők a békének Keleten való föntartására nézve.”

Mint Madridból jan. 26-ról jelentik, Zorilla miniszternek egy rendelete a templom-épületekben s zárdákban levő összes levéltárak, könyvtárak s gyűjteményeknek az állam általi birtokba vételét rendelé el. A papnöveldekben levő könyvtárak a papág kezében maradnak. A hivatalos lap megerősíti, hogy 25-kén Burgosban s minden más helyen ezen elrendelt birtokbavétel minden akadály nélkül létesítetett.

A „Köln. Ztg.”-nak írják Párisból: „Görögország választat febr. 5-dike körül várják, melyről annál inkább hiszik, hogy kedvezően fog hangzani, mert az új görög pénzügyminiszter, ki nagy barátja a békés kiegyenlítésnek, nem csinál titkot a görög pénzügyi szanandó állapotából és Rangabe görög teljhatalmazott Delyannyshez intézett jelentésében szintén sürgetőleg tanácsolja az engedékenységét. Görögországnak 8 napi határidőt adtak a válasz szerkesztésére, ha ez minden várakozás ellenére tagadólag tüne ki, a mi az általános igazgatottság és az ifju király ingadozó állása mellett nem lehetetlen, ugy a conferentia ennek tudomásul vétele után azonnal feloszolnák és Görögországot sorsára hagyják.”

Mint Konstantinápolyból jan. 23-ról jelentik, a „Levant Herald” athénei levelezői azt állítják, hogy a görög kormány előre elhatározta, a conferentia által elfogadott nyilatkozatot elvetni. Mindazáltal e lap azon reményét fejezi ki, hogy Görögország barátságos pressio folytán ama határozat módosítására fog biratni. A török kormány a „St. Lawrence” brit gőzöt — csapatok szállítása áégett — 28,000 font sterlingért megvásárolta.

Mint a „Siécle”-nek írják, a spanyol ideiglenes kormányának éppen nincs kedve nagyon sietni a trónkérdés megoldásával. Ezen kútfő szerint a „ortes gyűlés részéről az ideiglenes kormány részére indennitás megadása, s a cortes gyűlés fölösztalása után legközelebb egy, gyünhatólag Rive-ro, Prim-és Olozagából álló triumviratus fogná átvenni a kormányzat vezetését, s az mindenekelőtt erős közigazgatási alakításáról fogna gondoskodni, melynek értelme alatt később a trónkérdés megoldása további rázkodások nélkül történhetnék meg.

Egy bécsi lap pár nap előtt arról beszélt, hogy Constantín orosz nagyherczeg, a görög királyné atyja, négy orosz hadihajóval nemskára a Pyracusba fogna érkezni. Mi szerencsés esemény az alarmistákra nézve, mint a „France” mondja. Ez újság, melynek egyebiránt komoly oldala is

lehet, e pillanathban a vászon, melyre azok kényők szerint himegetik képeket, kik a görök török vi-szálly békés kiegyenlítését nem képesek magukkal elhitetni.

A „Journal de Paris” — folytatja a „France” — azt hiszi, hogy még egy orosz hajóraj megjelenése sem volna képes a láthatárt az Archipelagus oldaláról elhomályosítani. E lap, tökéletesen meg-felejtkezve arról, hogy az amerikai hajóraj minden évben a központon szokott telelni, jelenti, hogy közelebb egy nagy amerikai hajóhad fog a neve-zett tengerre érkezni. Valóban csudálni való lett volna, ha e kép kiegészítése végett Farragut Ven-gernagy, mint madár-ijesztő, kimaradt volna e vá-zolathól.

A mi Constantin nagyherceg kirándulását illeti a Pyraeusba, ennek, ha ugyan valószínű ta-lál, alkalmasint nem lenne más hatása, mint a kü-lönben is már tulságosan felzavart hellen lakos-ság fokozott feltűzése.

Legújabb.

Páris, jan. 30. Athenéből távirják: Delyan-nis az egész miniszterium lemondását nyújtá be, mivel nem akarják magukra vállalni a felelőssé- get az engedékenységért, a nyílt ellentétől pe-dig óvakodnak. A király még nem fogadta el vég-legesen a lemondást. Athenében roppant ingerül-tés uralkodik.

Bécs, jan. 30. Itteni diplomatai körökben mindinkább tért nyer azon meggyőződés, hogy Walewsky gróf atheni küldetése sikertelen lesz. Nagy erőfeszítések történnék a végül, hogy a ha-talmak szigorú szemlegessége biztosítsák. Tegnap útazott át egy orosz futár Athenébe; állítólag arra czélzó tanácsokat visz magával, hogy a hatalmak közti összhangzást ne zavarják meg. Párisi hírek szerint, ha Görögország kiterőleg felelné, Francia-oroszország együttes fellépése hivandja fel a konferen-tián részt vett hatalmakat, sőt szükség esetére az értekezleti alapon egymaga is föllép.

Walewsky grófot tegnap fogadta el Bulgari-

miniszter Athenében s ma kelle György király előtt megjelenie. A miniszter erősíté, hogy Görögország-nak békés szándékai vannak, de hangsúlyozta a nemzetiségi törekvések kényszerítő hatalmát.

Távirati tudósítás a bécsi borszéről.
Január 30-án: 5% Metaliques 100 frt 61.10
5% Nemzeti kölesön 100 frt 66.75. Kamat 61.10.
1860. Kölesön 94.10. Bankrészevény 678. Hitel-intézet részvény 200 frt 259.90. London 10 frt st. 100 frt 23 1/2 kr 121.10. Ezüst 119.—. Cs. királyi arany 5.72.
Erdélyi földteh. kötv. jan. 30-án: 74.—.

Tulajd. és felelős szerkesztő: **Sándor József.**
Nyilttér.

Sz. 112.—1869.
b. v.

Felhívás. A faragói gör. egy. esperességi kertlet Balázsfalván tanuló ifjainak felségelésére,

s illetőleg egy convictus felállítására, azon kertlet román értelmiségének 1863. deczemb. havában lett megállapodása folytán rendezett pénzügyi ügyek el-intézésével megbízott ellen vizsgálati levén folyamata-ban, s e vizsgálat folytán a pénzügyi ügyek helye-ségét és lelkiismeretességét illetőleg kétely merül-tén fel: ugy ezen alapítvány érdekében, mint sa-ját érdekében felhivatnak mindazok, kik a neve-zett ezéla aláírtak, vagy már fizettek, hogy az általok aláírt vagy befizetett összeget, alólírt tör-vényszékhez intézendő bélyegtegen jelentéseik-ben, f. évi február hó végéig kimutatni annyi-val is inkább ne készenek, mert az alapítvány kü-lönben könnyen veszélyeztetve is lehet.

Ns. Kolozs megye törvényszékének bünyöfűtő osztályától.
Kolozsvárt, január 25-én, 1869.
Kozma Albert,
vizsgáló bíró.

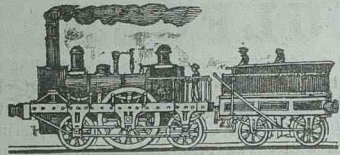
493. Sz.

(49)

(1—3)

Hirdetmény.

Az Első Erdélyi vaspályán folyó évi **Február 1-ső napjától kezdve** — további intézkedés — az általános és a katonai árszabásban foglalt, s bankjegyek-ben szedendő illetékek mellett, ezüst ár-kelet fejében egy 17 1/2 % pótlék fog be-szedetni.

Kelt Pesten, 1869 év január havában.

Az igazgatóság.

Sz. 97. 1869.

(1)

3—3

Hirdetmény.

Kolozs megye törvényszéke által közbírré tétetik, miszerint Szilvási Lászlónak gróf Tholdalagi Mihály ellen fennálló 10,500 frt követelése és járuléai végett, utó-binak Kolozs megyében, N.-Erese községében fekvő birtoka, mely áll a 3846. 1865. számú bírói becselési jegyzőkönyv szerint: a helységben 96. sz. alatti udvarházzal és gazdasági épületekkel ellátott belső telken kívül 606 hold, 979 öl szántóból, 226 hold, 1300 öl kaszálóból; 7 hold, 47 öl szőlőből; 7 hold 701 öl legelőből; 98 hold, 1217 öl erdőből; 3 hold, 1082 öl nádasból; 6 hold, 1082 öl termé-keken helyből és a birtokhoz tartozó regalekból, javadalmakból, fudus instructus nélkül, 1869. év **april** hó 24-ik napjától kezdve, bárom egymásutáni évre bírói árverés útján haszonbérbe adatik; ennek foganatosítására határozzuk 1869-ik évi **martius** 3-ik és **april** 7-ik napjai, mindenkor d. e. 9 órára tüzetven ki, Ko-lozsvárt a megyei törvényszék épületében.

A becselési munkát, egy a haszonbéri feltételek alólírt megyei törvényszéknél megtekinthetők; a feltételek főpontjai következők:

1. Felkiáltási ár 1500 frt, melyen alól a birtok csak a második árverezésen adatik a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe.
2. Bérleti kívánók kötelesek az árverezés megkezdése előtt törvényszéki biztos kezéhez 500 frt készpénzt bántapénzül letenni, mely haszonbérletnek a haszonbéri idő utolsó feléért járó haszonbérbe fog beszámíttatni, és a mely az elváltat kötele-zettségek teljesítésének biztosítékul szolgál.
3. Bérli köteles a haszonbért évenként előlegesen két egyenlő részletben Szent-György és Szent-Mihály napkor Kolozs megye törvényszékéhez befizetni. A ha-szonbérleten kívül köteles a jóság után járó minden névvel nevezendő királyi adót, pótlékot az illető adóhivatalhoz befizetni s erről magát félévénként a törvényszéknél igazolni; végül tartozik a jóság után eső minden községi terheket hordozni.
4. Ha a haszonbér tartama alatt a jóság netalán elárvereztetnék, azon egész évre, melyben a jóság eladása történik, bérnök veszi a hasznokat és marad a ha-szonbérletben. Az ezen év után még netalán hátralevő időre a haszonbérlet meg-szűnése miatt nincs joga bérnöknek semmi ezimen kártérítést vagy elengedést köve-telni; kivéve az általa tett vetések és beruházások becsú szerinti árát.

Nemes Kolozs megye törvényszékének 1869-ik év január 19-én tartott üléséből.

Biró Pál, főbíró.

Sulutz.

NEM HIVATALOS

(50) 2/2 (1—6)

Alapított 1820-ban.

Ausztriában, Poroszországban, Frankonban, Angliában, Orosz- és Törökországban érmeikkel és rendjelekkel kintintettett

Weiss János és fia

cs. kir. első országosan szab. szerszámgyára **Bécsben** ajánlja gyártmányait

szerszámokban famunkások számára

nevezetesen:

asztalosok, gépgyárak, vasúti-műhelyek, hangszereszek, ácsok, kerekesek, pintérek, gyufagyárak, doboz-készítők számára, továbbá:

szerszámait és berendezési cikkeit könyvkötők és üvegesek számára, Műkedvelőknek való szerszám-szekrényeik.

(43)

(3—3)

Nyilatkozat, illetőleg hirdetés.

Több vidékről, több tisztelet megbízottól kapott fölhívás következtében, ked-ves kötelességemnek tartom nyilvánítani és tudatni, mikép én alólírt, a polgári, váltó, csőd, minden felekezett egyházi, való, ugy büntetői peres ügyeken kívül, urbéri viszonyból felmerülő pereket, urbéri kárpótlási ügyeket, jelesen a Székely-földre kihirdetett kárpótlások iránti bejelentéseket, alapigazgatóság körébeni eljárásokat, ügyek állásáról gyors tudósításokat, kárpótlások kivételét, azoknak előle-gesen, vagy utólagosan leendő elárúsítását, vagy azokra való pénz előlegezési eljárásokat elvállalok; még pedig oly megjegyzéssel, hogy a hol a költségek előlegezé-sére mód nem lenne, utólagos, a törvényszék által megállítandó, vagy netalán ön-tetszésileg megtérítendő mennyiség mellett, a költségeket felezendem, váltóknál pe-dig egyáltalán előleget nem kívánok. — Az ügyek lehető gyorsan forgatására, s gyors tudósítások tételére annyal inkább vállalkozhatom: minthogy irodám csak-nem minden szakbeli tárgyra nézve külön szakavatott egyéniséggel van ellátva. Ezen kívül pedig egybekötöttében állok következő ügyvéd társakkal: Abrudbányán: Sze-beni Ferencz, Beszterczen: Hofgräf János és Láng Dániel, Brassóban: Mayer Jó-zsef, Bécsben: jogtudor Maresch József, Csik-Somlyón: Boeskor Mihály, Csik-Sze-redában: Csiki Mózes, Déván: Csonka Ferencz és Tóth László, Décsen: Dési Ká-roly és Nagy Károly, Debreczenben: Simonfi Samu, Fogarásban: Fülöp Elek, Gyula-Fehérvárt: Borsos Samu és Halász Jakab, Hátszegen: Lengyel Sámuel, Kö-rösbányán: Ribiczei Ferencz, Korneuburgban: jogtudor Heinrich Rudolf, Linzben: jogtudor Kissling, Maros-Vásárhelyt: Kozma Endre, Zachariás Ignác, N.-Enyeden Veress Bálint és Medgyes Bálint, N.-Szebenben: Kiss Károly, Nagy-Somkúton: Bé-kesi György, N.-Váradon: Hanák Bodog, Párisban: jogtudor Levita Gyula, Pesten: Gorove Antal és Róza Lajos, Székely-Udvarhelyt: Kassai Ignác, Seps-Szt.-Györ-gyön: jogtudor Kühle és Nagy János, Szászvároson: Pogácsnik Miksa, Szamosuj-várt: Munteanu Agoston és Török Péter, Szász-Régenben: Balogh Ferencz, Gámán Miklós, és dr. Kaiser János, Szilágy-Somlyón: Jancsó Károly, Tordán: Szabó La-jos és Nagy Imre, Zilahon: Szikszay és Zachariás János ügyvéd urakkal.

Előbb nevezett ügyvéd uraknál tett föllejtés, vagy bérmentes levelek általi megbízásokat tisztelettel elvállalok. Kolozsvárt, 1869-ben

CSULAK DÁNIEL, hites ügyvéd.

Lakásom: óvári vízutczában 230 számú saját házamnál lévő irodámban.

Legnevezetesebb francia találmány!

Eau d'Aspasie.

Legújabb borszépítő-szer, minden ártalmas alkát-rész nélkül, tiszta növény-anyagból készítve.

Vége sikerült a fáradságtalan tudományok egy szert találni fel, a mely minden hátrány nélkül az egészségre nézve, minden eddig feltalált szé-pítő vizet, meglepő gyors eredményei által, felülmúl. Csak egyszeri hasz-nalat után is a bőr, akár a kór, akár más befolyás következtében, lett lé-gyen fakósárga és hervadt, fehér és hajlékony lesz, lehetszeri rózsaszín frissiséget ölt, s hatását még nagyobb szobai hőségben sem veszti legke-vésbbé is el

Egy eredeti üveg ára, magyar és fran-czia utasítással 1 frt 50 kr.

Központi raktár a magyar korona orszá-gaira nézve

Heymann Zsigmond-nál Kolozsvárt.

Részleteladás Kolozsvárra nézve **Binder C. H.** ur gyógyszer-tárában, Beszterczen: Hein Sámuel, K.-Féjervárt: Rekert Dániel, Fogarason: Sterzing József, N.-Szebenben: Müller Károly, Brassóban: Fabik Ede, Szász-sebesben: Binder Frigyes, Szamosújvárt: Placintár Gratzián, M.-Vásárhelyt: Jenei Albert, B.-Hunyadon: Holzer Vilmos, Szászvároson: Spech Gusztáv, Déván: Lengyel Gergely, N.-Enyeden: Oberth József, Segesvárt: Schuster Frigyes, Sz.-Udvarhelyt: Kauntz A., Verespatakon: Stankay Ferencz gyó-gyszerész uraknál. (16) (10—*)

Raktárak minden városban alakítottak. Átvevők szi-veskedjenek levélben a központi raktárhoz fordulni.

(48)

(1—3)

Eladó falusi birtok.

V.-Szt.-Iván község és határán, M.-Vásárhelytől 2, és Sz.-Régentől 1 órányira, az ugynevezett Gondos-féle, szabadon álló, 117 holdnyi birtok, idei April 24-ig készpénz fizetés mellett **örök áron eladó, azon napon a bir-tok átvehető is lévén.**

Szóbeli megtalálásokra felel Szent-iványi Kálmán M.-Vásárhelyt.

(47)

(1—7)

Hirdetés.

A Csik-Szépvízi örmény szert. ne-mes község, saját kebelében és költ-ségén 400 frt o. ért. évi fizetés mel-lett pályázatot hirdet **egy orvo-si állomásra.** Ez új állomást meg-nyerni kívánók orvostudori oklevéllel, kellő tapasztaltsági bizonyítványokkal ellátva személyesen, vagy levél által folyó év **marcius utolsó napjáig** Csik-Szépvízen Szében Péter ur-nál jelentsék magokat.

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésében Kolozsvárt kapható:

!! Uj politikai rópirat !!

Válasz a válaszra

HORVÁTH MIHÁLYNAK. Ára 1 frt.

!Az ellenzék vívmányai!

Ára 50 kr.

Erdélyi képes naptár. Ára 26 kr.

Kolozsvári nagy naptár

Szerkesztette **Léczfalvi B. László.**

A m. k. felelős ministerium, m. k. hétszemélyes tábla, m. k. itélőtábla és Erdélyi tiszti-névtárával.

Bolti ára 80 kr.

Szabadság lantja. Költemények az 1848-49-i függetlenségi harcz idejéből. Szerkesztette **Botond.** Ára 1 frt.

Riadó. Költemények az 1848-49-ki magyar szabadságharcz idejéből.

Szerkesztette **Léczfalvi B. László.** Ára 1 frt.

Meglepő szépségű és izlés teljes legújabb divatu **papir-gallérok és kézelők:**

Nők részére 4 krtól, 10 krig.

Férfiak részére 4 krtól, 6 krig.

Országos Honvéd-naptár

Számos nevezetes férfiak arczépeivel. Ára 1 frt 30 kr.

(46)

(1—6)

Kerestetik a **Czegei** m. k. posta-hivatalhoz egy kellő vizsgát letett és gyakorlott **postakiadó.** Az illető in-téze folyamodását gróf Wass Ádám-hoz Czegebe.

Hála nyilvánítás.

Kötelességem tekintem hálaomat nyilvánítani **Mayer G. A. W.** urnak a mell betegséghen szenvedőkre nézve annyira hasznos **Fehér mell szörpé-ét** miniat annak jótékony hatását önön magamon tapasztaltam. Ez év tavaszán 19 évemben rohammal kezdődött véréhányás s köhögésben szenvedtem, mit több orvos kisérléssel nem tudott megakadályozni; s már a hosszas tüdőszervenésben majdnem egészen kimerítve voltam, midőn az isteni gondviselés ezen hasznos gyógyszer-rel megismertett; mely már egy havi használat után nemcsak a vérbányást s köhögést, hanem minden e betegséggel járó mell nehezséget s fájdalomat hihetetlen gyorsan eltávolított. Kolozsvárt, november 28. 1868. **Fehery József,** s. k. lakásom Széchenyitér 31. sz. ház

Egy kisebb üveg 60 kr., nagyobb üveg 1 frt. Kapható: **Kolozsvárt Binder K.** gyógyszerésznél belső monostorczára a Redout során. (423) (5—6)

Haszonbér.

A tordai „**Czifrafogadó**” ne-vezet alatt ismeretes vendéglő 1869. év aprilis 24-től kezdődő időre ha-szonbérbe adandó levén, a vállalkozók értekezhetnek helytt a tulajdonossal. (44) 3—3

(302)

2/2

(8—*)

Fanács és segély

azok számára, a kik látgyöngeségben szenvednek, s jelesen a kik erőltetett tanulás és kimerítő munka által szemöknek ártottak.

Fiatl korom óta megvölt nekem is azon rossz szokásom, hogy az éj esendőt szenteltem tudományos munkára. Ez s más kimerítő optikai és finom mun-kák kivételé következtében látórom annyira meggyengült, hogy tökéletes elvesztéstől annál inkább félttem, mivel folytonos gyuladatos dispositio állt be, mely a leghíresebb orvosok több évi rodatelelvel is dacolt. E szomorító körülmény közt sikerült egy szert találnom, melyet már 40 év óta a leg-kitünőbb sikerrel használok. E szer nem csak egé-szen megszüntette a tartós gyuladást, hanem szemé-inek is visszaadta egész élességét és erejét, ugy hogy most 75 éves koromban szemüveg nélkül olvasom a legapróbb írást, s mint ifjú koromban tökéletes látóromnak érvendek. Ezen jótékony hatást másoknál is tapasztaltam, kik közül sokan még a legedesebb szemüveg használata mellett sem voltak képesek üzletiket vezetni. Ezen szer kitartó haszná-lása után eldobták a szemüvegét, s régi természetes látóerejüket visszanyerték. Ezen második szer egy illatos lé, melynek alkatrészei az ánis-növény. Nem tartalmaz sem draszticumokat sem narcoti-cumokat vagy fém és más ártal az részeket s Erdélyben valódi állapotban szerethető Teutsch J. B. ur által Segesvárt. Ö egy nagy üveget 2 fr. egy kicsit 1 fr 60 krtól o. é. szállít használati utasítással együtt. Tanácsom tehát a szenvedőknek, hogy ezen lélt tölve vegyék, mert egy ily üveg hosszú időre elég, mivel csak keveset kell abból csekély folyamattal venni, hogy tejrforma folyadék képződjék, melylyel reggel és este, vagy erőltetett munka után kell a szem körülí tájékot meg-nevesíteni, a hatás igen jótékony és üdítő s egyszer-smind a bőr frissességét föntartja és eszközi.

Örvendeni fogok, ha ezáltal nevezetesen azo- kon lesz segítve, a kik az igazság világa utáni ernyedetlen törekvés által gyakran saját szemük világot kockáztatják s elvesztik. Ezáltal még tán a fátalságnál fájdalom annyira divatba jött elferdítő szemüveg-hordás is megszüntethető, mert e szokás inkább rontja mint javítja a szemet. Szemüvegek csak is a szem valamely hibás szerve esetében használhatók, de egészséges vagy gyengült szemet sohasem erősíthetnek vagy javíthatnak meg.

Dr. Romershausen.
A dr. Romershausen-féle jóles szemlél mindig kapható, mégpedig
a kis üveg 1 frt 60 kr.
a nagy 2 frtjával,
a raktárban Teutsch J. B.-nél Segesvárt.
Viszont-eladók, nagyobb men-nyiség vételénél aránylagos engedéket nyerne